

Recuperem Can Soler
Orquestra Integrasons
Escales mecàniques

Accions per a la gent gran
Millores a les places
Amb les nostres mans

Projecte fotogràfic
Canal Barri
El Pla de Barris en xifres

Atletisme s'escriu amb V de veterà
Entrevista a A. Fort i A. López
Memòries a la contra

SENSE BARRIS NO HI HA BARCELONA

SANT GENÍS DELS AGUDELLS I LA TEIXONERA

Diari del Pla de Barris. Març 2020

Gratuït. Agafa'm!

Ajuntament de
Barcelona

PLA DE
BARRIS
BARCELONA

Sumari

- 1**
Portada
- 2**
Editorial
- 3**
Dia a dia,
barri a barri
- 4/5**
Accions
- 6/7**
Projecte
fotogràfic
- 8**
Canal barri
- 9**
El Pla de Barris
en xifres
- 10**
La crònica
- 11**
L'entrevista
- 12**
Memòries
a la contra

Editorial

Un barri són els nens i les nenes jugant a la plaça, la conversa a la cua del forn amb la veïna que fa dies que no veus, els avis fent la partida de petanca sota un arbre, el grup de mares de l'AMPA preparant el Carnestoltes i milions de petits moments en què la ciutat es fa comunitat. El barri és també la memòria enganxada a les pedres de les cases i a l'asfalt dels carrers: les lluites per aconseguir barris dignes, les assemblees a l'associació de veïns, cada desnonament aturat posant-hi el cos per evitar vides trencades, les manifestacions demanant una biblioteca, un autobús o un camp de futbol, i els milers de moments en què els veïns i veïnes s'han arremangat per exigir, resoldre o construir respostes a les necessitats socials de la comunitat. I els barris també són la llavor de futur, allà on el Wang, el Carlos, la Mariona, l'Ayla, el Mohamed, la Cristina, el Marcelo, el Ferran, mentre juguen junts al pati de l'escola o a la plaça, van donant forma a la Barcelona que ja és aquí.

El Pla de Barris és només un instrument per ajudar a enfortir la vida a la ciutat i per combatre la soledat i l'individualisme, que amenacen el que és més indispensable per als éssers humans: viure en comunitat. El Pla de Barris és una taula parada per seure-hi, discutir i posar-se a treballar amb tots els qui estimen els carrers que trepitgen. S'han dut a terme centenars de projectes, s'han arreglat escoles i places, s'han fet classes de música i plans d'ocupació, s'han rehabilitat edificis i s'han fet programes per a la gent gran, però el més important no és res de tot això. El que és fonamental és haver millorat una mica la vida de barri, la que ens fa sentir acompanyats, la que ens fa aixecar la persiana i llevar-nos amb un somriure i ganes de sortir al carrer.

Sense barris no hi ha ciutat, però el barri no són només els edificis i els carrers; un barri és una comunitat de ciutadans que se'l fan seu, que el viuen i el pateixen i, sobretot, que es comprometen amb el seu futur. Gràcies a tots els que cada dia ajudeu a fer del vostre barri un lloc millor per viure-hi.

Ada Colau Ballano
L'Alcaldessa de Barcelona

Edita
Ajuntament de Barcelona
Cap editorial
Mar Padilla
Consell redactor
Equip del Pla de Barris
Redacció
Joan B. Roselló
Lorena Montón
Mar Padilla
Esperança Sierra Serra
Direcció d'art i disseny
Agitació Gràfica
Mot
Impressió
Rotimpres
© Textos: els autors
© Il·lustracions: els autors
© Fotografies: els autors
Aquest diari ha estat
confeccionat amb paper
reciclat i imprès localment.
Març de 2020

Recuperem natura, recuperem Can Soler

Sant Genís dels Agudells és un barri de Barcelona, però té quelcom que el fa diferent: és tranquil, no hi ha gaire soroll, l'aire és net i s'hi respira el verd de Collserola. El projecte de remodelació i recuperació dels entorns de l'antiga masia de Can Soler i l'antic camp de futbol Sant Genís-Penitents és un punt d'inflexió per a la millora del barri.

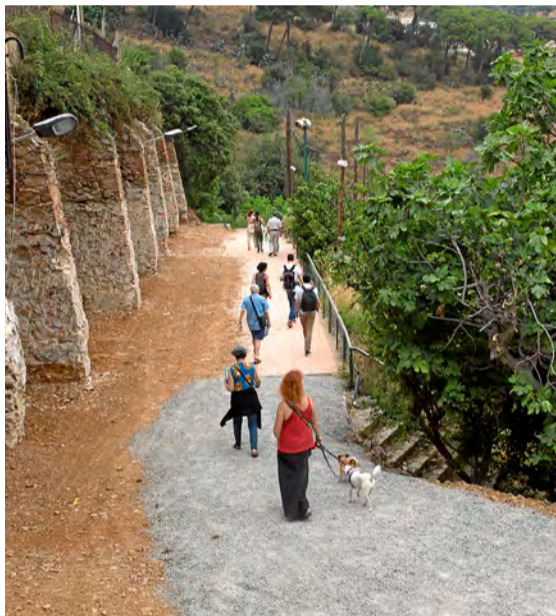
REDACCIÓ —

A la part de dalt de la muntanya, abans hi havia un gran monestir, Sant Jeroni de la Vall d'Hebron (1393), que era gran com el monestir de Pedralbes. Ara el monestir de Sant Jeroni ja no existeix i al seu lloc hi ha una gasolinera. El temps passa molt ràpid, sí, però hi ha coses que perduren. En alguns carrers del barri encara s'hi conserva un cert aire d'altres segles, verd i rural. I la petita església de Sant Genís, fundada en el segle x, continua essent nucli i símbol d'aquest barri, el 70 % del qual és al Parc de Collserola. Fa molts i molts anys, en aquest territori únicament hi havia una quinzena de masies i cases pairals. El temps passa, sí, i també hi ha coses que canvien en positiu. Per exemple, el que serà la millora i la dinamització de tot l'entorn d'una de les poques masies que encara es mantenen dempeus al barri: la masia de Can Soler.

Els usos, els accessos i la millora de l'espai d'aquesta masia del segle XIX han estat decidits pel veïnat del barri, que, al llarg de sis mesos del 2017, van ser protagonistes d'un procés participatiu juntament amb entitats i associacions de Sant Genís dels Agudells. En aquestes trobades i debats, es van decidir els usos i les activitats comunitàries del

01

02

01 Un moment de la passejada participativa a l'entorn de Can Soler.

02 L'àmbit d'actuació té una superfície aproximada de 6,05 hectàrees.

que serà un nou parc de Barcelona. Can Soler està situada al barri de Sant Genís dels Agudells, a la falda del Parc Natural de Collserola, en un entorn que facilita el contacte, l'experiència i el gaudiment de la natura, i que, alhora, ofereix un espai d'informació i formació, amb una programació d'activitats dirigides i autoguiades per promoure les pràctiques sostenibles que afavoreixin les relacions entre el medi urbà i el medi natural.

Al llarg del procés participatiu, el veïnat va demanar un parc urbà amb accessos segurs i còmodes, i que fos un espai de trobada del veïnat, amb jocs infantils, una zona d'horta... També es demanava un espai per a joves, una pista de skate, una altra pista esportiva per a voleibol o futbol sala i un espai de restaurant, bar i quiosc. A més, se'n volen recuperar diverses feixes originals. També s'hi construirà un dipòsit de recollida d'aigües, amb una capacitat de 1,788 m³ amb una superfície de 29 x 19 x 3,3 m.

L'àmbit d'actuació té una superfície aproximada de 2,3 hectàrees. L'objectiu és la creació de nous espais esportius i per a l'oci i el lleure, la millora dels recorreguts i els accessos viaris, la creació d'un dipòsit per a les aigües pluvials i la millora general de l'entorn de Can Soler amb la restitució de la morfologia del terreny amb 6 feixes terrassades. Les obres de la primera fase de reurbanització i millora de l'entorn de la masia començaran a principis de l'any 2020, amb la creació de dues feixes inferiors de jocs infantils, la pista esportiva multiús, talussos laterals, camins i el dipòsit d'aigües soterrat, i costaran un import de 1,75 milions d'euros.

De moment, ja es pot gaudir d'alguns dels nous espais, que ja estan en marxa, per exemple, el Centre de Natura Can Soler, ubicat als baixos de la masia, que es va inaugurar el 19 d'octubre del 2018 i té com a objectiu promoure la natura i la sostenibilitat, així com difondre el patrimoni natural i cultural del seu entorn. —

Un petit mas als peus de la muntanya de Collserola

Abans, fa molt de temps, la masia de Can Soler també era coneguda com a Cal Boig. Aquest petit mas, que data de principis del segle XIX, encara conserva la teulada àrab i els esgrafiats de la façana. Es troba en una finca de 32.000 m², just a l'entrada del Parc de Collserola, i fins a principis d'aquest segle se'n cuidaven uns masovers.

Ja datada el 1801 com a Casa Berengueras i coneguda popularment com a Cal Boig, la masia es va començar a conèixer com a Can Soler durant el segle XX, pel nom del propietari, Antoni Soler. També se la va conèixer com a Font del Bacallà perquè just al costat hi ha el torrent del mateix nom. La masia ocupa una finca situada en terrenys agrícoles i forestals, a tocar de la carretera de la Rabassada. El 1980 l'Ajuntament la va expropiar i, després de restaurar-la, la va destinar a equipament municipal.

L'any 2010 s'hi va instal·lar l'Escola de Disseny Floral i Paisatgisme, nascuda el 1982. Avui, la Fundació Els Tres Turons hi promou els drets de les persones amb problemes de salut mental. Al voltant de la masia hi ha més de 30 horts urbans, dels quals s'encarreguen persones grans del barri, en règim de concessió durant cinc anys, gestionats per Parcs i Jardins de l'Ajuntament de Barcelona.

01

02

01 Un moment de la inauguració de l'Espai Natura Can Soler.

02 A Can Soler hi trobem també la Fundació Els Tres Turons.

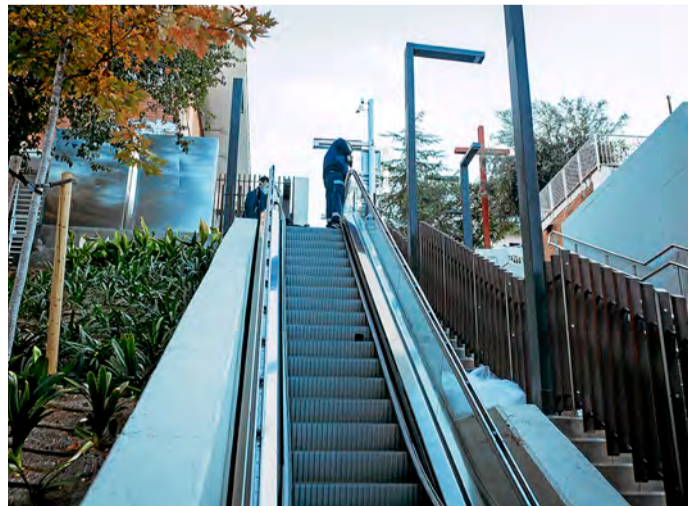
Accions

REDACCIÓ —

El Pla de Barris de Sant Genís i la Teixonera és una realitat de més de 50 accions en marxa, però és, sobretot, una immensa trama de persones amb un motor comú: la lluita contra les desigualtats. Aquesta trama demostra com podem canviar les coses gràcies a les reflexions, el treball i l'empenta d'un munt de persones: les que conformen els grups impulsors de cada pla —formats per veïnes i veïns de cada barri—, els membres de les desenes d'entitats, associacions i cooperatives de cada barri, i les persones que formen part dels equips municipals del Districte d'Horta-Guinardó. A continuació us expliquem algunes d'aquestes 51 accions.

Escales mecàniques**Pujar amb facilitat**

Que els desnivells del barri de la Teixonera són molt pronunciats i que la quantitat d'escales que cal pujar i baixar poden resultar un obstacle per a depèn de qui no és cap secret per als qui viuen al barri. Per aquest motiu, el Pla de Barris ha destinat més de dos milions d'euros a instal·lar escales mecàniques al carrer de la Mare de Déu dels Àngels i al passatge dels Canadencs. La idea és millorar l'accessibilitat i la mobilitat de tots els veïns i veïnes perquè ni l'edat ni certes discapacitats no resultin un impediment per viure al barri. A més de la instal·lació de les escales mecàniques, es proposa la millora de l'enllumenat i d'elements urbans per adequar-los als requeriments actuals. De manera més concreta, la intervenció al carrer de la Mare de Déu dels Àngels salva un desnivell de 15 metres fins a connectar amb el carrer de Sant Dalmir, mentre que al passatge dels Canadencs el desnivell existent és de 14,5 metres entre el carrer d'Arenys en la cota superior i el carrer de Samaniego en la cota inferior.

02

Orquestra Integrasons**Notes que uneixen**

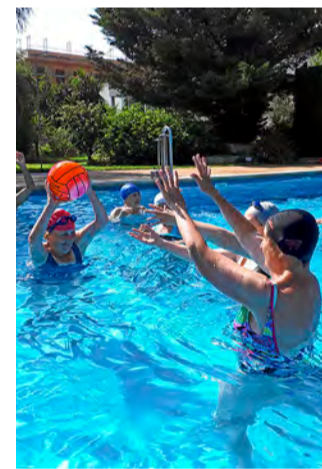
Integrasons es defineix com una associació sense ànim de lucre destinada a organitzar, gestionar i promoure activitats d'integració social, cultural i comunitària, de sensibilització i de formació per a infants i adolescents que, per raons de desigualtat social, possiblement no tindrien accés a l'aprenentatge de la música. La seva metodologia, creada per Pablo Persico, és complir aquesta tasca mitjançant la pedagogia musical i la creació comunitària amb orquestres infantils i juvenils. Juntament amb el Pla de Barris i en col·laboració amb l'Escola Mare de Déu de Montserrat i l'Institut Vall d'Hebron, Integrasons es va articular els dos cursos passats (2017/18 i 2018/19) i continua enguany (2019/20) amb l'Orquestra Infantil i Juvenil Sant Genís i la Teixonera. La seu dels assajos i concerts és el Centre Cívic Casa Grogga i periòdicament s'hi ofereixen concerts gratuïts durant tot l'any. Amb aquesta iniciativa es busca incidir positivament en el desenvolupament dels nens i les nenes i del jovent, i establir un model socioeducatiu per a la inclusió social, el diàleg multicultural i la cohesió social. Els més beneficiats d'aquesta iniciativa són els 40 nois i noies que participen en l'orquestra Integrasons.

01

Accions per a la gent gran**Gent gran activa, envelliment saludable**

Reduir la soledat no volguda, augmentar la participació social i facilitar la mobilitat i la vinculació amb la comunitat de les persones grans de Sant Genís i la Teixonera han estat alguns dels grans objectius d'aquest Pla de Barris. Hi destaca el refrescant "Fem salut a la piscina de Sant Rafael", un projecte conjunt amb les Germanes Hospitalàries de l'Hospital Sant Rafael i el Districte d'Horta-Guinardó que durant dos estius ha fet moure de valent 101 participants majors de 65 anys, veïns i veïnes dels barris. A través d'activitats aquàtiques adaptades a diferents nivells, s'han treballat també temes com la pertinença i la cohesió de grup. És una oportunitat perquè un grup de veïns i veïnes perdin la por a l'aigua, guanyin confiança i, sobretot, surtin de casa. Un altre projecte singular ha estat l'Anem, que, a través de sortides amb recursos tècnics i humans adequats, ha facilitat que persones grans aïllades tinguin accés a les activitats lúdiques, formatives, esportives o culturals dels seus barris. D'altra banda, el projecte Cafè-Tertúlia és, un espai de trobada i relació fraternal per a persones grans amb risc d'aïllament i solitud que des que va començar al setembre del 2018 ha acompanyat 16 veïns i veïnes de la Teixonera, majoritàriament dones grans, que assisteixen a dinar tots els dimecres a la parròquia de Sant Cebrià de la Teixonera, que ho ha promogut. En les sessions s'han treballat aspectes com l'estimulació cognitiva, la intervenció psicosocial, activitats de salut i xerrades d'interès i benestar físic, així com de caire lúdic. Així mateix, vol ser un espai de detecció i vinculació, en què els professionals poden informar i orientar sobre serveis i recursos existents que puguin satisfer les necessitats de la gent gran. Els altres dos projectes que conformen les cinc accions són el programa "I tu, ja et cuides?", que ofereix eines per reduir la càrrega emocional i física de les persones cuidadores, i el programa L'Agenda, que apropa l'oferta d'activitats d'interès dels barris amb la intenció de vincular-los a la comunitat.

03

En total hi han participat 146 veïns i veïnes amb més de 242 sessions comunitàries

Amb aquesta iniciativa es busca incidir positivament en el desenvolupament dels nens i les nenes i del jovent

- 01 Infants participants a l'Orquestra Integrasons.
- 02 Les escales mecàniques del passatge dels Canadencs ja són una realitat.
- 03 La piscina de l'Hospital de Sant Rafael es converteix en un gimnàs aquàtic per a la gent gran.
- 04 El mural *Amb les nostres mans* es troba a la paret mitgera de la sortida del metro El Coll | la Teixonera.
- 05 La plaça d'Isop amb bancs nous i enjardinat de l'arbre central.
- 06 Es milloren els espais públics de relació entre veïns i veïnes.
- 07 Membres de la Cooperativa Tecomate al local del carrer de Josep Sanguenís.

Milliores a les places Espais per a tothom

Tres de les places més concorregudes de la Teixonera, la plaça de la Vall d'Hebron, la plaça dels Garrofers i la plaça d'Isop, han estat reurbanitzades i millorades gràcies a les intervencions fetes pel Pla de Barris, a partir de les aportacions del veïnat. La iniciativa va començar arran del procés participatiu a les tres places engegat pel Grup Impulsor de la Teixonera al juliol del 2017. Aquest procés participatiu consistia en una dinamització en cada plaça que tenia com a objectiu recollir les propostes de millora a través d'una passejada grupal i transcriure-les posteriorment en uns plafons a la vista de tothom. Després d'aquest procés i contraposant-ho amb les millores proposades per l'Associació de Veïns de la Teixonera i altres entitats del barri, es va passar a executar les obres de reurbanització. Finalment, a la plaça de la Vall d'Hebron les intervencions han estat les següents: millora a la pavimentació (reposició de llambordes), arranjaments a l'escenari (reposició de rajoles i elements antilliscants), nou punt de llum en un lateral de l'escenari, nou castell de jocs infantils i nou joc de salut per a la gent gran. D'altra banda, a la plaça d'Isop s'hi han incorporat sis bancs i jardineres noves, i s'ha enjardinat l'arbre central, mentre que a la plaça dels Garrofers també s'hi han posat sis bancs nous. El pressupost destinat a la millora d'aquestes tres places ha estat de 206.000 euros.

05

06

04

Amb les nostres mans Una història sobre l'autoconstrucció del barri

L'Anna Sánchez, veïna de la Teixonera, recorda quan de petita baixava el barranc davant el número 1 del carrer Josep Sanguinés. Era el número de la que seria la seva futura llar. Els seus pares van arribar de Toril (Extremadura) a la Teixonera, i van ser una de les moltes famílies del barri que van autoconstruir-se la casa. Explica l'Anna que el seu pare, al matí mecànic a un taller i a la tarda operador de càmera en un cinema, tenia centenars de pel·lícules que endreçava religiosament a diari abans de ser cridat a la taula. Mentre amics i familiars hi ajudaven totxo a totxo, la família de l'Anna començava a erigir la casa dels seus somnis. Ara, anys després, una de les filmacions de l'Anselmo veu la llum en forma de mural gegant. Una gran intervenció de l'artista Roc Blackbook s'erigeix majestuosament en una paret mitgera de la plaça de Maties Guiu, just davant la boca del metro El Coll i la Teixonera. Aquesta imatge espectacular ha estat triada per les dues taules de memòria històrica de Sant Genís dels Agudells i la Teixonera, un projecte i un procés d'àmbit comunitari de recent creació basat en la recerca, difusió i reivindicació de la pròpia història local. En la foto s'hi poden veure els homes cuidant dels fills mentre les dones van passant-se les cubetes de ciment, una mirada que, segons l'artista, ha de ser cap al futur per visibilitzar tots els col·lectius. Aquesta acció forma part d'un conjunt de projectes de memòria popular col·laborativa que el Pla de Barris ha engegat per tal d'incidir positivament en l'autoestima i la construcció de la identitat col·lectiva dels dos barris, en clau intergeneracional i de gènere. Paral·lelament a la construcció del mural, la plaça del Doctor Matias Guiu es va remodelar per tal de millorar-ne l'accessibilitat, amb unes noves escales peatonals entre el carrer d'Arenys i el carrer de Sant Crispí.

**La nova
Associació
Memòria
Taxonera s'ha
creat a través
de la taula per
fer difusió i
reivindicació
de la pròpia
història local**

Sant Genís dels Agudells i la Teixonera

Cooperativa Tecomate El refresc més social

En Roman i en Martí van crear, ara fa uns tres anys, un refresc sense alcohol a base de *mate* per a consum propi que va esdevenir un èxit en ateneus, casals i espais socials. Gràcies a la col·laboració de la Sandra, a qui coneixien de l'Assemblea de Joves de la Teixonera, aquesta iniciativa va esdevenir una cooperativa comercial que és de vital importància per a un barri que necessita projectes de dinamització econòmica com aquest. Tecomate ofereix un producte de proximitat produït per una associació autogestionada que fomenta el comerç de proximitat, sostenible i solidari. La vinculació del Pla de Barris amb Tecomate, conjuntament amb el Districte d'Horta-Guinardó i Barcelona Activa, és enfortir i consolidar comercialment una beguda que té menys sucres i cafeïna que els refrescos convencionals, que es basa en l'economia social i que en el futur podria generar ocupació laboral. Pel que fa al pla de negoci del refresc, Tecomate ofereix quatre línies de producte: Tecomate original, Tecomate sense cafeïna, Tecomate amb gingebre i Tecomate amb cola. Elabora unes 9.170 ampolles i produeix 3.026 litres, aproximadament, i participa en més de 20 fires del sector.

07

Anna Oswald Cruz — Sant Genís dels Agudells
Casa autoconstruïda al carrer de Cànoves, Sant Genís dels Agudells, 2018

Anna Oswald Cruz — La Teixonera
La Bòbila Carmen, plaça de Numen Mestre,
la Teixonera, 2018

Aquestes fotografies formen part de la col·lecció "Setze barris. Mil ciutats: Fotografies per a altres relats de Barcelona", exposada des del 16 de febrer fins al 31 de març del 2019 a l'edifici del Borsí (plaça de la Verònica, al barri Gòtic).

A BARCELONA REVERTIM LES DESIGUALTATS ENTRE ELS BARRIS DE LA CIUTAT

El Besòs i el Maresme
La Verneda i la Pau
El Bon Pastor i Baró de Viver
La Trinitat Nova
Zona Nord
La Trinitat Vella
Les Roquetes
Sant Genís dels Agudells i la Teixonera
La Marina
El Raval sud i el Gòtic sud

Editorial
L'educació als barris
Barris d'oficis

Pàg. 2-3

Mapa de les obres
del Pla de Barris

Pàg. 4-5

Accions del Pla
de Barris

Pàg. 6-7

Entrevista a la contra:
Oriol Nel·lo

Pàg. 8

L'educació als barris, una arma carregada de futur

EL SUPLEMENT – DIARI DEL PLA DE BARRIS

REDACCIÓ —

En la lluita contra les desigualtats, el Pla de Barris, conjuntament amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, el Consorci d'Educació i l'Institut de Cultura de Barcelona, desenvolupa un centenar d'actuacions —quantitatives i qualitatives— per millorar l'educació en els barris més vulnerables. L'Ajuntament de Barcelona ha invertit 29 milions d'euros en posar en marxa obres de millora d'estructura, implementar tecnologies de la informació i la comunicació, i reforçar els equips pedagògics amb la incorporació de perfils socials als centres escolars. Aquestes millores han arribat a escoles bressol, centres d'infantil i primària, i instituts dels 16 barris del Pla de Barris, com per exemple l'institut escola Trinitat Nova, el Til·ler, l'institut Rambla Prim o l'escola Bàrkeno.

“No hem de deixar mai els professors sols”, diu el Joan Artigal, el director del nou institut Trinitat Nova, al barri del mateix nom. El Joan creu que la veritable arma educativa és la suma d'una comunitat formada per l'escola, la família, el barri i les administracions, amb objectius comuns. Aquesta escola, amb una proposta educativa global i la seva remodelació integral, va pel camí de ser un nou pol educatiu de referència a Barcelona. Un dels pilars d'aquest projecte és oferir una educació de llarg alè, un camí que comença en l'escola bressol i acaba al batxillerat. La segona idea és que l'escola ha de ser un espai obert a tot el veïnat, una nova biblioteca-mediateca i el gimnàs, uns espais que es vol que siguin oberts al barri per a ús de tots els veïns i veïnes, dins i fora de l'horari escolar. El tercer pilar d'aquest centre és que inclou la comunicació audiovisual com a eix transversal per a totes les edats.

Com a la Trinitat Nova, la cultura i la seva expressió en les diverses disciplines artístiques (música, circ, teatre, dansa, audiovisuals, plàstica, poesia...) ha entrat a totes les escoles i instituts amb el programa Pla de Barris, amb el convenciment que l'art ajuda a crear un entorn més atractiu, i permet treballar competències relacionals i valors com el compromís, el treball en grup, la convivència, l'esforç, entre altres, a la vegada que ofereix experiències artístiques a nenes i nens que, sovint, no tenen l'oportunitat d'experimentar. La Caixa d'Eines (catàleg de propostes artístiques que ajuden les escoles a triar el projecte que més s'adeqüi a les seves necessitats), EducArtS (proposta artística a les escoles de Zona Nord de Nou Barris) i la proposta d'audiovisual o música com a eix vertebrador de tot el projecte educatiu de l'le Trinitat Nova o el Til·ler de Bon Pastor són exemples que expliquen aquesta voluntat.

Les propostes de Vozes (ensenyaments musicals, especialment instruments de corda i corals),

Integrasons (orquestes de percussió) i EducArtS (música, circ, teatre i dansa) permeten que fora de l'horari escolar els nens i les nenes puguin seguir gaudint de la cultura si així ho desitgen.

No hem d'oblidar la importància de l'educació en el lleure, on també diversos informes ens alerten de les desigualtats existents en l'oferta entre uns barris i altres de la ciutat. Per aquest motiu el Pla de Barris, juntament amb l'Institut Municipal d'Educació de Barcelona, impulsa el projecte Babab (creació de nous espais i caus, i suport als existents) i el projecte Temps de Joc (espai de trobada els dissabtes al matí on l'esport s'utilitza com a eina educativa). —

01 Participants del programa EducArtS a la rua de Carnestoltes.

02 Un alumne aprèn circ amb el programa Caixa d'Eines.

Barris d'Oficis: una oportunitat real d'aprendre treballant

L'ocupació com a prioritat per combatre les desigualtats

03

REDACCIÓ —

Un grup d'alumnes rep classes per aprendre a cuidar persones dependents. Entre tots fan un mural: s'han dibuixat ells mateixos cuidant uns avis en un espai luminós, a l'aire lliure. En una cantonada del mural s'hi llegeix: "Un moment nou, diferent i millor." Parlen dels avis i d'ells mateixos. Molts d'aquests alumnes tenen més de 50 anys i fins fa poc vivien en l'atur o encadenant treballs precaris. Amb el programa Barris d'Oficis, la seva sort ha canviat. El Mariano, conegut per tothom com el Mariano a Sant Genís dels Agudells, treballava els matins cuidant un home de 89 anys amb demència senil, als migdies en un magatzem i a les tardes a un bar. "Tot per una misèria", diu. Ara, el Mariano té probabilitats reals que millori la seva situació laboral i, amb ella, el seu futur. Des del 2019 el Mariano és una de les 75 persones que cursa el Barris d'Oficis, un programa de treball i formació que inclou un contracte laboral d'un any, a jornada completa i amb unes condicions salarials dignes. D'aquesta manera, els alumnes seleccionats poden dedicar tot el seu temps i la seva energia a aprendre un ofici sense interrupcions, ja que reben un sou i, per tant, tenen la seguretat que al llarg de tot aquest temps podran

03 Una tarda en una classe del programa Barris d'Oficis.

04 Una veïna de la Marina promociona el programa La Marina Dona Empenta.

05 Participants al projecte Las Magas, a la Trinitat Vella.

04

pagar les factures mensuals. El Mariano és conscient que aquest programa és un tren que no pot deixar escapar: "Em donen un bon títol, em paguen i m'ajuden a buscar feina." I creu en el seu nou futur com a cuidador: "D'alguna manera, és una feina que ja he fet, m'agrada la gent i tinc facilitat per relacionar-me, la veritat", diu convençut.

Una tarda d'hivern, a les classes del programa Barris d'Oficis, el Mariano, amb 29 companys i companyes més, rep les indicacions de la Macarena, la professora que ensenya les primeres nocions sobre la percepció de les cures i el treball entre persones. Toca parlar sobre el respecte al temps i a la paraula dels altres, aprendre a escoltar i a teixir de forma metafòrica —i també real, amb un joc de corda— una xarxa de confiança i suport. Al llarg dels pròxims mesos, els alumnes rebran també formació de pautes d'higiene, alimentació, mobilitat o acompanyament social per millorar la qualitat de vida de les persones que cuidaran.

La Mireia Donés és coordinadora de Barris d'Oficis a la Fundació Sant Joan de Déu, una de les entitats que desenvolupa el programa. Li brillen els ulls quan parla del repte que suposa: "Les persones que fan el curs són molt heterogènies, i han viscut situacions vitals diferents i complexes."

El programa Barris d'Oficis, adreçat a persones residents als barris on l'Ajuntament de Barcelona desplega el Pla de Barris, ofereix aquesta formació d'atenció socio sanitària a persones en situació de dependència, però també d'altres feines, com auxiliar socio sanitari, cura de persones en situació de dependència, neteja industrial i gestió de residus, i manteniment i reparació. —

A diferents necessitats, diferents respostes

05

REDACCIÓ —

Una de les causes més importants que defineix la desigualtat és el nivell d'atur i la precarietat laboral. Per tant, ja des dels inicis del Pla de Barris, l'activació econòmica dels barris ha estat un objectiu bàsic del programa. Amb un pressupost de més de 10 milions d'euros, s'han posat en marxa més de 70 projectes i programes per reduir l'atur i millorar les oportunitats laborals des de diferents fronts, amb respostes més adequades a necessitats diferents, sumant esforços amb Barcelona Activa, amb els equips de districte i amb la xarxa d'entitats de cada territori. El programa Barris d'Oficis treballa en l'àrea de la formació i el foment de l'ocupació i sempre amb perspectiva de gènere, i n'hi ha molts altres. Per a les empreses ubicades als polígons industrials s'ha posat en marxa un pla de dinamització que ofereix serveis d'estratègia de vendes o d'acompanyament i treball de *networking* en fires de la ciutat. També s'han engegat a tots els barris una sèrie d'accions d'impuls de l'economia social i solidària, com el cas de Las Magas a la Trinitat Vella, un projecte per formar-se en l'elaboració de vestuari d'espectacles. Una altra de les línies de treball és la dinamització econòmica en el mateix barri, que ajuda a finançar iniciatives posades en marxa pel mateix veïnat, moltes vegades com a resposta a la brutal crisi econòmica dels últims anys. —

L'àmbit d'activació econòmica del Pla de Barris ha posat en marxa més de 89 programes per millorar les oportunitats laborals

Sense barris no hi ha Barcelona

Mapa d'obres del Pla de Barris

El Raval sud i el Gòtic sud

01. Reurbanització i millores dels jardins de les Voltes d'en Cirés per potenciar l'ús i la programació d'activitats per al veïnat als equipaments del voltant dels jardins.
02. Reurbanització i millores de la rambla del Raval, plaça de Salvador Seguí i plaça de Vázquez Montalbán per dinamitzar els espais, potenciar-hi els usos veïnals, afavorir la convivència i connectar els tres espais.
03. Millores als Jardins de Sant Pau del Camp.
04. Millores de la façana del Centre Cívic Drassanes.
05. Millores dels espais d'entrada de les escoles Drassanes, Rubén Darío, i Collaso i Gil.
06. Remodelació de la plaça de Sant Miquel: nou espai sense cotxes i ampliació de la zona de jocs.

La Marina

07. Nou espai per a joves i entitats del barri de la Marina.
08. Millores dels entorns de l'espai públic de l'antiga colònia Santiverí.
09. Renovació i millora dels Jardins de la Mediterrània.
10. Instal·lació de nous ascensors verticals a la zona del Polvorí.
11. Nova pista de bàsquet als Jardins Can Farrero.
12. Reurbanització i millores de la zona verda del carrer de la Química.
13. Construcció d'un *skate park* a la plaça del Moviment Obrer.
14. Millores a l'Escola Enric Granados.
15. Millores a la sala de teatre de l'Escola Bàrkeno.

Sant Genís dels Agudells i la Teixonera

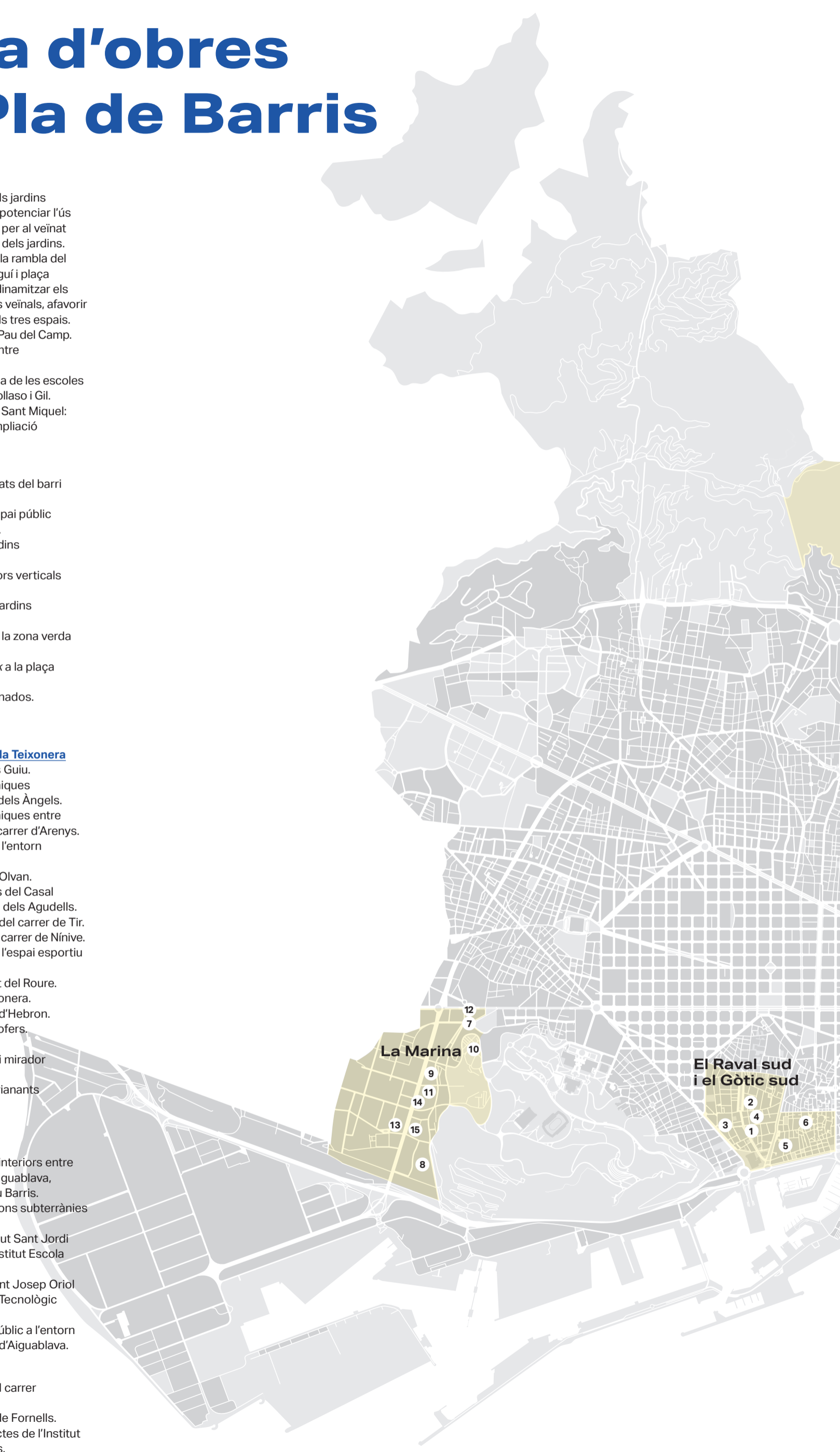
16. Millores a la plaça de Matías Guiu.
17. Instal·lació d'escales mecàniques al carrer de la Mare de Déu dels Àngels.
18. Instal·lació d'escales mecàniques entre el carrer de Samaniego i el carrer d'Arenys.
19. Reurbanització i millores de l'entorn de la masia Can Soler.
20. Reurbanització del carrer d'Olvan.
21. Reurbanització dels entorns del Casal de Gent Gran de Sant Genís dels Agudells.
22. Reurbanització dels jardins del carrer de Tir.
23. Reurbanització i millores del carrer de Nínive.
24. Reurbanització i millores de l'espai esportiu de La Campa.
25. Millores a la plaça de la Font del Roure.
26. Millores a la plaça de la Teixonera.
27. Millores a la plaça de la Vall d'Hebron.
28. Millores a la plaça dels Garrofers.
29. Millores a la plaça d'Isop.
30. Creació d'un nou parc urbà i mirador al carrer de Santa Rosalia.
31. Instal·lació d'escales per a vianants al carrer de Sant Crispí.
32. Millores a la Casa Taxonera.

La Trinitat Nova

33. Reurbanització dels espais interiors entre els carrers de Portlligat, d'Aiguablava, de Maria Zambrano i de Nou Barris.
34. Arranjament de les connexions subterrànies de la Casa de l'Aigua.
35. Remodelació total de l'Institut Sant Jordi i creació d'un nou centre: Institut Escola Trinitat Nova.
36. Millores a l'antiga Escola Sant Josep Oriol per convertir-la en l'Institut Tecnològic de Barcelona.
37. Millores puntuals a l'espai públic a l'entorn dels carrers de la Pedrosa i d'Aiguablava.

Les Roquetes

38. Reurbanització i millores del carrer de Mina de la Ciutat.
39. Reurbanització de la plaça de Fornells.
40. Millores del pati i la sala d'actes de l'Institut Escola Turó de les Roquetes.

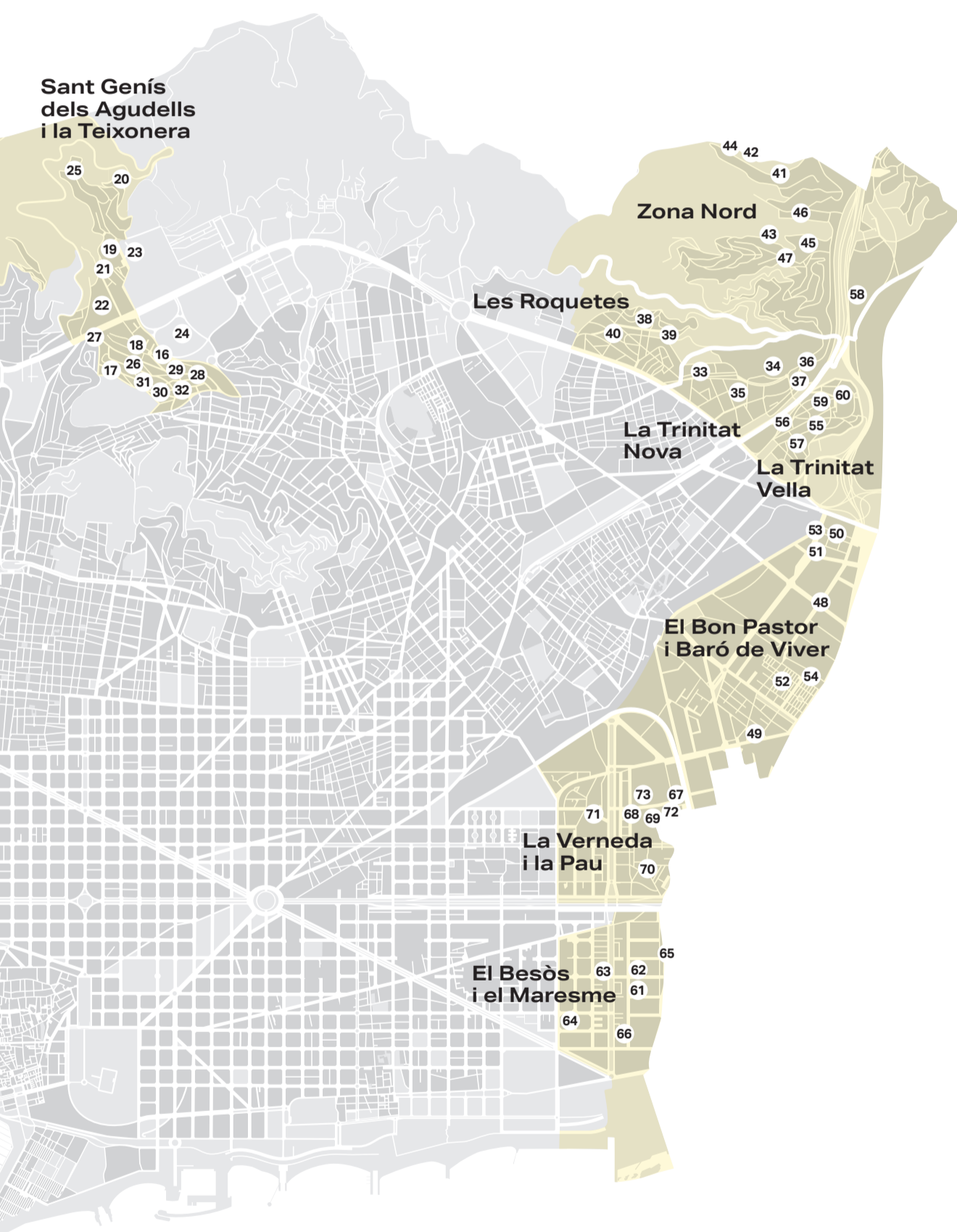

Les obres del Pla de Barris, així com les més de 600 accions que conformen el pla, tenen com a objectiu rebaixar les desigualtats socials que pateixen els barris. Per això, s'han prioritzat les intervencions que afavoreixen la vida comunitària, milloren l'accessibilitat dels barris i contribueixen a reduir les desigualtats educatives.

Les intervencions es reparteixen en:

- 10 transformacions integrals o millores en centres educatius
- 40 obres de millora de l'espai públic, la connectivitat i l'accessibilitat
- 14 obres de millora o creació d'equipaments comunitaris
- 9 obres de millora o creació d'espais esportius a l'aire lliure

La inversió total d'aquestes 73 obres és de 87 milions d'euros.

Zona Nord

41. Reurbanització i instal·lació d'escales mecàniques a l'entorn de l'avinguda de Rasos de Peguera.
42. Adequació dels vestidors del camp de futbol de Ciutat Meridiana.
43. Cobertura i millora de la pista del Campillo de la Virgen.
44. Reurbanització i millores de l'antiga zona esportiva de Ciutat Meridiana.
45. Millores de la senyalística al barri de Torre Baró.
46. Construcció d'una Oficina de l'Habitatge, OAC i Punt d'Assessorament Energètic a la Zona Nord.
47. Millores d'accessibilitat per al transport públic a Torre Baró.

El Bon Pastor i Baró de Viver

48. Reurbanització i remodelació del carrer de Caracas.
49. Reurbanització i millores a la plaça de Mossèn Cortinas.
50. Renovació del clavegueram dels carrers de Clariana i Campins.
51. Construcció d'un nou camp de futbol a Baró de Viver.
52. Nou Casal de Gent Gran del Bon Pastor.
53. Remodelació i millores de l'espai esportiu Club de Lluita.
54. Transformació de l'antic Institut Cristòfol Colom en el nou Institut de Formació Professional Rubió i Tudurí.

La Trinitat Vella

55. Reurbanització i millores al carrer de la Foradada i nova plaça dels Drets dels Infants.
56. Nou Casal de Gent Gran de la Trinitat Vella.
57. Remodelació, adequació i millores del passatge de la Trinitat i de l'Espai Barcino.
58. Creació d'una cal·listènia esportiva i millora dels camins i l'enllumenat dels entorns del Camí de Ronda.
59. Remodelació i millores de l'Escola Ramón y Cajal.
60. Millores puntuals de l'espai públic a l'entorn de la presó de la Trinitat Vella.

El Besòs i el Maresme

61. Reurbanització i millores al carrer d'Alfons el Magnànim.
62. Enderroc de l'antic cinema Pere IV per a la futura construcció d'un nou equipament.
63. Millores a l'Institut Rambla Prim.
64. Millores a la sala d'actes de l'Institut Barri Besòs.
65. Millores puntuals al Mercat del Besòs.
66. Remodelació i millores del menjador social i cooperativa Gregal.

La Verneda i la Pau

67. Reurbanització i millores a l'espai públic de Via Trajana.
68. Reurbanització i millores de l'entorn del carrer de Camp Arriassa.
69. Nou circuit esportiu: millora dels espais esportius a l'aire lliure de la Verneda i la Pau.
70. Millores a l'Institut Bernat Metge.
71. Millores a la sala de teatre de l'Escola La Pau.
72. Millores dels jocs infantils als espais públics de la plaça de l'Escola La Pau.
73. Millora del Casal de Gent Gran Verneda Alta.

El Pla de Barris, present a 16 dels barris més desfavorits de la ciutat, ha posat en marxa més de 600 accions per reduir les desigualtats socials en aquests territoris. En aquest espai n'expliquem algunes.

La salut als barris

L'impuls de la vida en comú, un hàbit saludable

L'Agència de Salut Pública, en el seu últim informe, alerta del creixement de les desigualtats en l'àmbit de la salut, desigualtats que acaben generant que l'esperança de vida entre un ciutadà d'un barri de rendes altes pugui arribar a ser 8 anys superior que la d'algú d'un barri de rendes baixes. Amb la voluntat d'ajudar a reduir aquestes diferències, el Pla de Barris ha treballat amb les àrees, departaments i districtes per tal de donar un impuls en aquells aspectes que es consideren importants a l'hora de potenciar hàbits saludables, que s'acaben traduint en una millora del benestar físic i emocional de tots els veïns i veïnes. Es per aquest motiu que tots els plans de barri compten amb projectes que, d'una manera o d'una altra, tenen el mateix objectiu, encara que la forma d'apropar-s'hi sigui a través de l'esport, de l'alimentació, de potenciar les relacions socials i evitar l'aïllament, de l'aprenentatge d'habilitats parentals, entre altres.

Per exemple, per al veïnat de més edat dels barris de Sant Genís dels Agudells i la Teixonera s'han posat en marxa programes com Fem Salut a la Piscina, on persones grans en situació d'aïllament i vulnerabilitat desenvolupen activitats lúdiques i terapèutiques a la piscina de l'Hospital de Sant Rafael. Un altre projecte que inclou l'esport —en aquest cas, el criquet— per obrir i reforçar l'acció comunitària és Les Dúnia, als barris del Besòs i el Maresme, i la Trinitat Vella. És un programa adreçat específicament a noies de famílies novingudes, per ajudar-les a teixir noves xarxes de sociabilitat. D'aquesta manera, a través de l'equip de criquet femení es treballen aspectes com la inclusió social i la visibilització del col·lectiu. Un altre exemple és la Xarxa Sense Gravetat, un programa que ofereix un catàleg de tallers oberts a joves (16-25 anys) provinents tant de la xarxa de serveis de salut mental com de la comunitat, en col·laboració amb els serveis i equipaments del territori.

Moltes altres activitats del Pla de Barris en l'àmbit de la salut posen també l'accent en els aprenentatges en la cura de la primera infància en barris com el Bon Pastor i Baró de Viver, la Trinitat Vella o les Roquetes. —

01

02

03

- 01 Gent gran de Sant Genís dels Agudells a la piscina de l'Hospital de Sant Rafael.
- 02 Jessica Sala participa al programa Nous Lideratges als Barris.
- 03 Participants a una sessió del programa Nous Lideratges als Barris.
- 04 Joves de Sant Genís dels Agudells a la nova Sala Jove.
- 05 Festa comunitària de la Pinya (les Roquetes).

04

05

Nous lideratges

A la recerca de nous lideratges als barris

Els barris de Barcelona són ens vius. Es renoven i creixen. Però no tothom té temps, espai o coneixements per participar activament en les decisions que conformen el present i el futur del barri. Per això es va posar en marxa el programa Nous Lideratges, que ja ha celebrat la seva tercera edició. Aquest projecte, impulsat pel Pla de Barris, la Fundació Jaume Bofill i l'Institut de Govern i Polítiques Públiques, és una formació vivencial adreçada a joves dels barris més desfavorits de la ciutat. El projecte promou el procés d'empoderament de les persones participants i, alhora, dona formació sobre aspectes de desenvolupament comunitari per contribuir millor a construir o reforçar el teixit social i ser promotors de propostes col·lectives. Al llarg del programa, una quinzena de joves de les àrees de Barcelona on actua el Pla de Barris s'han conegut, s'han apropat a la tasca d'entitats socials i culturals de diferents àmbits, han entrevistat diversos dirigents polítics i han après a construir un projecte social.

Jessica Sala, periodista en una publicació del barri de la Marina i una de les participants, afirma que el programa l'ha ajudat a empoderar-se i tirar endavant projectes de la seva associació. "Ara sé que puc fer més coses, que no m'he de posar límits i que puc anar més lluny", diu.

Programes com aquests són importants, en aquests barris, ja que als territoris més vulnerables és on hi ha més dificultats per identificar nous actius comunitaris i fer emergir iniciatives impulsades per la mateixa població. —

Més de quaranta joves s'han apropat a la tasca d'entitats socials i culturals de diferents àmbits

Formació a entitats

Una eina clau per reforçar els moviments comunitaris

Barcelona és una ciutat rica en esperit associatiu i reivindicatiu. A molts barris el veïnat amb inquietuds socials i ganes de canviar les coses es troba, comparteix experiències i pensa com millorar el futur junts. Per mantenir obert aquest camí, les entitats del barri —agents clau al territori de potenciació de la xarxa comunitària— han d'estar vives i en moviment. El Pla de Barris vol reforçar els moviments comunitaris i, per això, al llarg dels dos últims anys, conjuntament amb Torre Jussana, un centre de servei per a les associacions de la ciutat, ha posat en marxa un programa d'acompanyament i formació de l'acció veïnal als 16 barris del Pla de Barris. Un total de 34 entitats han rebut formació en els quatre àmbits clau per al seu bon funcionament: la intenció, la participació, l'acció i la gestió. —

Barris jugables

Jardins, places i carrers més jugables per als més petits

“El descans, el joc i el temps lliure són tan importants per al desenvolupament de l’infant com la nutrició, l’habitatge, l’atenció a la salut i l’educació”, diuen les Nacions Unides. Barcelona ha decidit ser una ciutat més amable amb els nens i les nenes, i el que més volen —i necessiten— és jugar. Amb aquesta idea, i emmarcat dins la mesura de govern “Barcelona dona molt de joc”, s’ha posat en marxa un pla per impulsar una nova visió del joc a l’espai públic, afavorint i reconeixent la seva importància social i millorant la vida comunitària. El Pla de Barris participa de ple en aquest projecte amb més d’una desena d’accions en marxa, reforçant nous espais que inclouen una àrea de joc o afavorint el joc espontani en parcs i jardins, places i carrers. Alguns d’aquests projectes són la renovació dels espais de joc als jardins de la Mediterrània, al barri de la Marina, i a la plaça Mossèn Cortinas, al Bon Pastor, així com la nova plaça que es farà als voltants de l’Escola La Pau, al barri de la Verneda i la Pau. “Ara és una plaça buida, on les famílies venen a buscar els infants i marxen. No hi ha vida. Això canviarà molt en poc temps: les famílies de l’escola van participar en la proposta per fer aquesta nova plaça i, d’aquí a poc, en aquest nou espai hi jugaran les nenes i els nens i xerraran les famílies”, explica Sònia Burgués, directora de l’escola. —

Marxes Exploratòries

Les dones canvien l’espai públic

Qui decideix l’urbanisme de l’espai públic? Carrers i places massa foscos, zones on no es pot transitar amb un cotxet de bebè, falta de jardins i parcs infantils... L’espai públic és de tothom, però aquests són només alguns dels problemes que, amb ulls de dona, detecten les veïnes quan caminen pels barris. Per tal de revertir aquesta sensació i millorar l’espai públic per a tothom, el Pla de Barris, conjuntament amb l’àrea de transversalitat de gènere, va iniciar fa mesos uns recorreguts a peu amb perspectiva de gènere, amb les veïnes, per trobar solucions conjuntes que facin la vida més fàcil, agradable i segura a tot el veïnat. D’aquesta manera, les dones van observar *in situ* elements que dificulten la vida quotidiana i que, si els canviem, la milloren. Aquestes passejades, treballades prèviament en una sessió de preparació, s’han dut a terme als barris de la Marina, la Verneda i la Pau, la Trinitat Vella, el Bon Pastor, la Trinitat Nova, el Besòs i el Maresme i, recentment, al barri de les Roquetes.

A principis del 2019, el veïnat de la colònia Santiveri i de tot el barri de la Marina —especialment, les veïnes, és clar— han celebrat la reurbanització dels entorns, renovats a partir de les demandes que van sorgir en la Marxa Exploratòria amb perspectiva de gènere que es va fer a la mateixa zona fa dos anys. Se n’ha millorat la il·luminació, la visibilitat, la vegetació i l’amplada de les voreres, i s’ha renovat el claveteram, el mobiliari urbà, tot el paviment i les àrees enjardinades. Ara, els carrers s’han tornat més accessibles, agradables i també segurs, per a les dones i per a tothom. —

Rehabilitació de finques

Un programa d’ajuts específics per garantir el dret a l’habitatge digne

Molts barcelonins i barcelonines saben que l’Ajuntament ofereix subvencions per rehabilitar interiors d’edificis i façanes o per instal·lar ascensors. Però què passa si ho desconeixes, o si no saps com demanar-los, o no tens cap administrador de finques per fer les totes les gestions necessàries per posar-ho en marxa, o si al teu edifici no hi ha establerta cap comunitat de veïns per posar-te d’acord i demanar aquests ajuts?

El Programa de Rehabilitació de Finques, del Pla de Barris i el Consorci d’Habitatge de Barcelona, va néixer per donar resposta a aquestes situacions. L’Ajuntament de Barcelona va constatar que certes finques, degut sobretot a la seva complexitat social i econòmica, no aconsegueixen beneficiar-se de les polítiques de rehabilitació municipals i, per tant, queden al marge de processos de rehabilitació i de les convocatòries d’ajudes públiques.

Aquest fet va empènyer a crear un programa d’ajudes amb un finançament específic i uns criteris d’accés que clarament busquen millorar finques degradades i amb una alta vulnerabilitat social, per tal de facilitar-ne la rehabilitació. Els objectius del programa són:

- Fer més accessibles les ajudes (que poden arribar a ser del 100 % segons les condicions socials dels beneficiaris), incorporant un acompanyament tècnic, jurídic i social en tot el procés de rehabilitació.

- Preservar les condicions de vida dels actuals veïns i veïnes, i evitar els possibles moviments d’expulsió.

- Contribuir a la incorporació al mercat de nou habitatge de lloguer social.

- Contribuir a la cohesió social gestionant conflictes i propiciant la regulació de les comunitats de propietaris.

A partir d’una potent diagnosi feta a tota la ciutat de Barcelona (UPC, 2017) i identificades les finques amb uns indicadors més crítics (socials i de conservació), es va fer un treball de camp proactiu aprofitant-se a les comunitats detectades i oferint-los l’acompanyament en el procés de rehabilitació i la tramitació d’ajudes.

El treball de camp de l’equip tècnic ha permès detectar i acompanyar un total de 135 comunitats de propietaris de finques potencialment vulnerables i iniciar un total de 104 expedients (1.582 famílies beneficiàries) que acabaran rehabilitant la seva finca gràcies al suport econòmic i social d’aquest programa. Actualment, 38 finques ja han iniciat les obres i la resta preveuen fer-ho durant aquest 2020. —

El projecte, dotat amb 15 milions d’euros, beneficia al voltant de 1.582 famílies

- 06 Rehabilitació de finques, al barri de Baró de Viver.
- 07 La nova plaça Dolors Canals, al barri del Besòs i el Maresme.
- 08 Una nena juga en un parc infantil de la ciutat.
- 09 Infografia de la metodologia de les Marxes Exploratòries.

“Hem d'enfortir el teixit veïnal i les polítiques públiques per plantar cara a les desigualtats”

Oriol Nel·lo, president del Consell Assessor del Pla de Barris de Barcelona

L'ENTREVISTA A LA CONTRA

REDACCIÓ —

Davant la desigualtat i la segregació, necessitem construir més ciutat i més societat. L'Oriol Nel·lo (Barcelona, 1957), doctor en Geografia, treballa, des de la universitat, des de l'escriptura i des de la política per reduir les desigualtats socials entre les persones. Ho va fer des de la Generalitat, al front de la Llei de barris (2004), i ara ho fa des del Pla de Barris de l'Ajuntament de Barcelona. L'Oriol està convençut que la complexitat de la desigualtat urbana exigeix una intervenció coral entre les iniciatives ciutadanes i unes polítiques públiques robustes i innovadores. En aquesta entrevista, l'Oriol subratlla que els drets socials s'han de defensar cada dia i que els barris organitzats són els que millor fan front a les crisis.

D'on surgeix la idea del Pla de Barris?

L'increment preocupant de les desigualtats, agreujat sobretot a partir de la crisi, fa que aquelles persones que tenen més necessitats de serveis i menor capacitat adquisitiva es vegin empesos a viure en els barris amb més dèficits urbanístics, educatius, de serveis... Això suposa un problema, però, a la vegada, dona l'oportunitat de reivindicar, amb tota justícia, més serveis per a aquests barris, per assegurar els drets dels que hi viuen. Aquest és l'objectiu del Pla de Barris: impulsar polítiques públiques específiques per lluitar contra els efectes de la desigualtat en aquells barris que més la pateixen, polítiques que permetin intervenir-hi de forma integral i transversal per millorar les condicions de vida.

Què creus que s'està aconseguint amb el Pla?

Una de les poques coses bones que ha sortit de la crisi tan profunda i brutal que hem patit és una florida molt important d'iniciatives ciutadanes, de formes alternatives d'organització, com els bancs de temps, els menjadors populars, etc. La peculiaritat del Pla de Barris és que l'Ajuntament de Barcelona el va concebre no de forma unilateral, com a institució, sinó proposant als veïns dels barris de fer un pla junts, a partir d'allò que les entitats i associacions veïnals ja estaven fent o volien fer als barris. D'aquesta manera s'han aconseguit millores d'estructures i de serveis, així com millores organitzatives i de cohesió entre els veïns. Aquest és un resultat que potser no veus quan passes pels carrers, però és essencial: si tenim un teixit veïnal fort, tenim una major capacitat per plantar cara a l'adversitat, establir mecanismes de solidaritat que funcionen i, també, millorar la capacitat de reivindicar els drets socials.

Per què el Pla de Barris dona tanta importància a l'educació?

L'escola incideix de manera extraordinària en el progrés o el retrocés d'un barri. Les desigualtats es generen a través de mecanismes econòmics, però es reproduïxen a través d'altres mecanismes, i un d'aquests és l'escola. La reducció de les desigualtats passa per mesures de caràcter econòmic. Però per evitar que la desigualtat es consolidi i creixi cal tenir un sistema escolar capaç d'oferir igualtat d'oportunitats a tots els nois i noies independentment del nivell de renda de les seves famílies.

En aquests temps de globalització i polítiques transnacionals, ressurgeix la reivindicació de les polítiques locals i de barri. Per què?

Travessem un període en què s'estan posant en dubte drets que nosaltres consideràvem irreversibles: les pensions, la salut, l'educació. Cal defensar i refermar les polítiques socials. I per fer-ho cal territorialitzar-les, és a dir, cal partir dels problemes de cada lloc concret i projectar polítiques adaptades a cada lloc.

Per què funcionen més les polítiques socials si es territorialitzen?

Primer, perquè són més eficaces; segon, perquè permeten implicar el teixit ciutadà, i tercer, perquè d'aquesta manera la ciutadania se les fa més seves. A més de ser pensades en cada territori han de tenir l'ambició de cobrir tots els aspectes de la vida del barri: de l'educació al comerç, de l'habitatge a l'espai públic, de l'accessibilitat als serveis. Ara bé, les institucions d'àmbit superior també tenen responsabilitats. No és correcte pensar que les necessitats dels barris s'han de tractar únicament amb recursos locals. L'Ajuntament de Barcelona pot tirar endavant el Pla de Barris perquè té la grandària que té, però els petits ajuntaments no ho poden fer, és impossible. O hi ha una transferència de recursos des de la Generalitat i des de l'Estat cap als ajuntaments o no hi ha manera de millorar els barris vulnerables.

Què podem aprendre d'un programa com el Pla de Barris?

Crec que aquest Pla confirma tres coses. Una és la necessitat de coneixement, per mesurar i canviar la ciutat. L'altra és la necessitat de la intervenció des dels poders públics, per no deixar la ciutat en mans d'impulsos del mercat que generen desigualtat. I la tercera és que només es pot tenir èxit si el veïnat s'organitza i fa seves aquestes conquestes. —

SENSE BARRIS NO HI HA BARCELONA
www.pladebarris.barcelona

“Vam fer perdre la por a l'aigua”

Raquel Puerto – Tècnica de gent gran

Dintre del programa d'Envel·liment Saludable per a la Gent Gran hem implantat diversos projectes a la Teixonera i Sant Genís, un dels quals és “Fem salut a la piscina”, del juliol al setembre, a la piscina de les Germanes Hospitalàries Hospital Sant Rafael. L'any passat es va dur a terme un conveni amb el Districte, la Direcció de l'Hospital Sant Rafael i el Pla de Barris, i per primer cop es va obrir al barri per a la gent gran més vulnerable i que estigués aïllada. La idea era potenciar l'esport mitjançant el medi aquàtic. Es van crear dos grups. Les persones del primer nivell havien tingut poc contacte amb l'aigua i, lògicament, li tenien molta por. Així doncs, vam adaptar les activitats del segon nivell, com gimnàstica aquàtica o pilates dins de la piscina. L'objectiu era que les del primer nivell perdessin la por, i la veritat és que els resultats han estat molt bons. —

“Vam crear la nostra pròpia associació”

Vanessa Soto – Presidenta de l'Asociación Grupo Cultural Taxonera

Jo estava a l'associació de veïns i, amb un company, vam decidir crear la nostra pròpia entitat. A l'hora de registrar-la, però, l'Administració ens va comentar que ja n'existia una de feia 35 anys que estava inactiva, així que ens la vam quedar. Així doncs, realment nosaltres només fa dos anys que som a l'associació. Pel que fa a les activitats, comencem l'any amb els TaxoReis, una recollida solidària de joguines en què tothom s'implica: els veïns i veïnes deixen les joguines als comerços, que són el punt de recollida, ja que nosaltres no tenim espai per emmagatzemar-les. Una altra activitat és la de Sant Jordi: la setmana abans fem uns tallers amb la mainada de l'associació i el dia 23 exposem els treballs a la plaça Matias Guiu. A més, venem roses i llibres donats per diferents organismes i entitats. També organitzem accions per la festa major, desfilades de cotxes antics, mercats solidaris d'artesanía, etc. —

“Hem reinserit moltes persones al mercat laboral”

Núria Fernández – Responsable del projecte “Creant ocupació” amb la Fundació Ared

El projecte va sorgir arran de detectar les necessitats de les persones que vivien en uns barris en concret; al principi eren Sant Genís dels Agudells i la Teixonera, però després es va traslladar a tot el Pla de Barris. En el procés vam trobar que hi havia una gran quantitat de persones a l'atur de més de 50 anys: persones grans, persones en situació d'atur de llarga durada, dones més grans de 45 anys, etc. O sigui, l'indicador de vulnerabilitat era molt elevat i, per tant, ens vam preguntar com podíem millorar l'ocupabilitat d'aquestes persones que vivien en aquests dos barris. En aquest context es van programar dues formacions, una de càtering i l'altra d'atenció socio sanitària. Les formacions es van crear partint de la gran demanda laboral que existia. Totes dues tenien pràctiques reglades a empreses eren homologades i reconegudes pel SOC. Per a moltes persones, aquest projecte va suposar la possibilitat de tornar al mercat laboral. —

“Hem millorat el lleure per als infants a Sant Genís”

Rosa Espinosa – Coordinadora de projectes a Baobab

Nosaltres vam entrar al barri amb el programa Baobab, liderat conjuntament amb el Pla de Barris, al febrer del 2018, i vam començar la primera fase, que és la prospecció de joves: vam buscar, a través dels agents de la comunitat, joves interessats a obrir un esplai o cau al barri. Gràcies a aquests agents, vam aconseguir un grup motor. A finals de juny del 2018, vam començar a generar estratègies i accions perquè aquest grup es constituís com a entitat. Ara, el Cau El Roure de Sant Genís, que es va iniciar al novembre del 2019, té la seva seu al local de l'Associació de Veïns de Sant Genís. El formen vuit persones, que, però, no tenen experiència en lleure educatiu de base voluntària; és per això que hem dut a terme diferents activitats amb infants dinamitzades els dissabtes a la tarda, i hem participat en festes, mercats solidaris, etc., amb la voluntat de fer teixit associatiu i comunitari. Actualment aquests joves ja es troben en la fase de consolidació com a entitat i ja hem començat a treballar amb el grup per saber quin tipus d'entitat s'aproxima més al seu ideari, valors o necessitats dins els Escoltes Catalans. —

“En poc temps, s'ha fet molt”

Mariona Prat – Cap de projecte

Des del punt de vista personal i professional, ha estat i és una experiència molt enriquidora, bàsicament perquè és una feina transversal de quatre àmbits: drets socials, educació, activitats econòmiques i espai públic. A Sant Genís i la Teixonera hem treballat sis grans temes: millora de l'envelliment saludable de la gent gran, dinamització juvenil, recuperació i promoció de la memòria popular, educació i cultura lligada al lleure, ocupació i economia social i solidària, i millora de l'espai urbà. S'ha treballat moltíssim, hem fet 13 trobades amb el Grup Impulsor de Sant Genís i 12 amb el de la Teixonera, i han donat molts fruits, tot i que al principi va costar molt d'engegar. Aquests dos barris han estat molt reivindicatius, perquè sempre han quedat molt aïllats i perifèrics. Amb l'arribada del Pla de Barris s'ha millorat en aquells àmbits més vulnerables. I col·laborar amb les seves entitats i associacions ha significat fer-ho des del respecte i amb molta mà esquerra. —

“Buscàvem un local per a l'esplai”

Alba Pérez – Estudiant i auxiliar administrativa

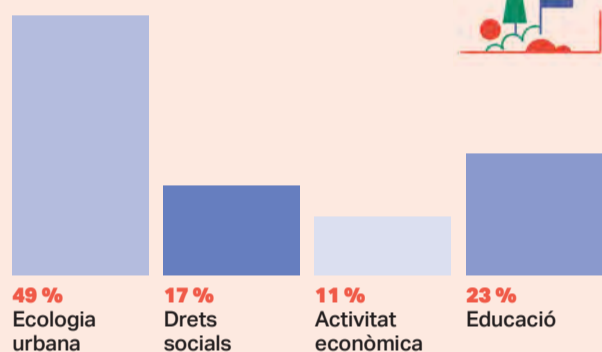
L'esplai, que duu el nom de la parròquia on es feien les activitats, no va poder continuar les activitats a la parròquia. Més tard, l'Ajuntament va convocar veïns i veïnes i diferents entitats del barri per explicar el projecte del Pla de Barris i per buscar persones que hi volguessin participar. Es van anar fent diferents reunions i taules fins que es va crear el Grup Impulsor del Pla de Barris, i un company i jo que aleshores érem monitors de l'esplai ens hi vam oferir com a voluntaris. El funcionament d'aquestes taules era fer propostes de millora per al barri en el marc d'actuació del pla. Per part de l'esplai, el nostre objectiu era aconseguir un nou local on poder-hi desenvolupar les activitats i tenir-hi el material. I finalment ens van cedir algunes sales del Centre Cívic de la Teixonera, on fèiem les activitats els dissabtes a la tarda. Ara som a l'equipament sociocultural Casa Teixonera, al carrer del Besòs, 17, on tenim una nova sala de reunions, un magatzem i un espai polivalent, a més del jardí on ens reunim setmanalment i fem activitats els dissabtes. —

El Pla de Barris en xifres

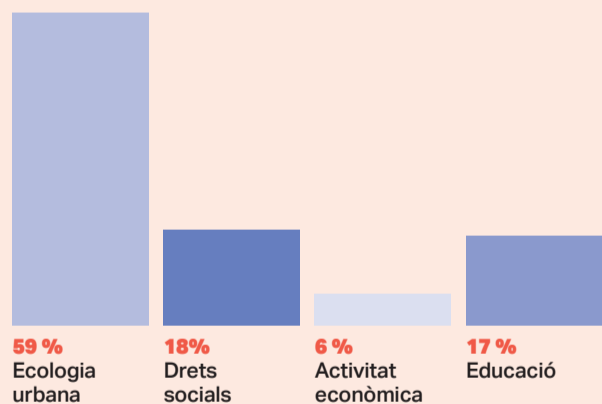
Amb més de 600 accions impulsades durant els últims tres anys a Barcelona, aquests són alguns dels resultats més tangibles del Pla de Barris.

Dotació pressupostària

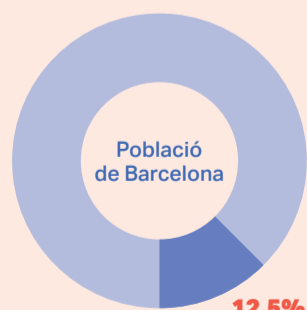
150.000.000€
DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA TOTAL AL PLA DE BARRIS

16.259.407€
DOTACIÓ PRESSUPOSTÀRIA TOTAL A SANT GENÍS DELS AGUDELLS I LA TEIXONERA

Població beneficiada

A Barcelona hi viuen 1.620.343 persones, segons dades de l'Idescat.

Als barris de Sant Genís dels Agudells i la Teixonera 18.015 persones s'han beneficiat del Pla de Barris.

203.342
PERSONES QUE S'HAN BENEFICIAT DEL PLA DE BARRIS A TOT BARCELONA

Educació

154

NENS I NENES QUE PARTICIPEN A L'ANY EN NOUS ESPAIS DE LLEURE EDUCATIU

+322

NOUS JOVES QUE PARTICIPEN ACTIVAMENT EN PROJECTES DEL BARRI

Activitat econòmica

+3

NOUS PROGRAMES DE FORMACIÓ OCUPACIONAL MUNICIPAL AL BARRI

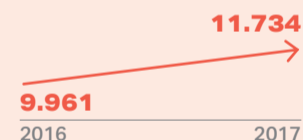

Drets socials

+18%

AUGMENT DE PARTICIPANTS EN PROGRAMES DE SALUT COMUNITÀRIA A LA CIUTAT

51

HABITATGES DE LA TEIXONERA QUE REBEN AJUDES PER A LA REHABILITACIÓ DELS EDIFICIS ON VIUEN

146

PERSONES GRANS DELS BARRIS QUE HAN PARTICIPAT EN PROGRAMES D'ENVELLIMENT SALUDABLE

Ecologia urbana

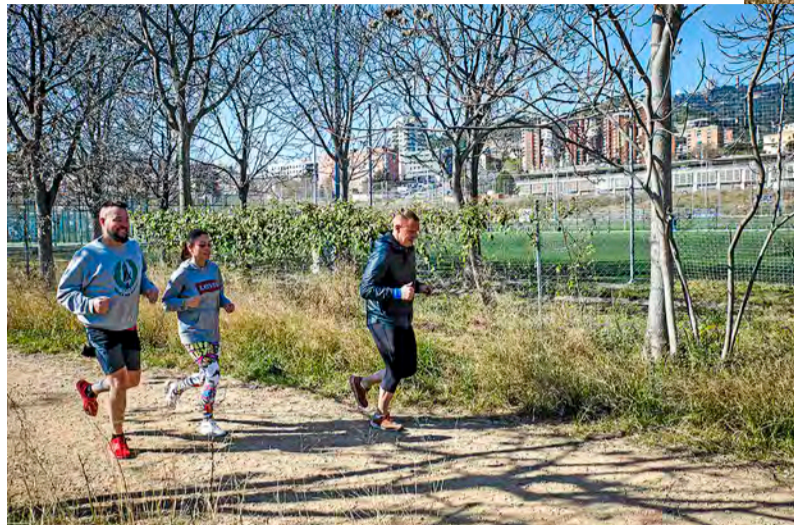

+20.884m²

AUGMENT D'ESPAYS D'ESTADA I PARCS INFANTILS

Equival aproximadament a 2,5 camps de futbol.

01

02

"Aquí hi ha un bon grapat d'atletes que no teníem cap espai per anar-hi a córrer"

Atletisme s'escriu amb V de veterà

REDACCIÓ —

L'espai de la Campa és una nova prova que, quan veïnat i institucions es busquen, es troben. Gràcies a un grup d'atletes veterans d'energia il·limitada i a la predisposició del Pla de Barris a acollir propostes i programes que fomenten la vida saludable, s'ha pogut convertir un solar que s'utilitzava de forma informal com a lloc per córrer en un parc urbà acondicionat per la pràctica de l'atletisme. Aquest espai de promoció de la salut i l'esport té la seva pròpia història, que comença com comencen gairebé totes les històries: amb les ganes de córrer una mica (ni que siguin 200 metres) de món.

01 Un grup d'usuaris i usuàries de l'espai esportiu de la Campa.

02 La Campa és un nou parc urbà d'11.950 metres quadrats.

És un dia entre setmana qualsevol, fa sol i, extraordinàriament, comença a fer calor. Espero al carrer de la Granja Vella que apareguin l'Eugeni Torres, en Jordi Jorba i l'Antonio Romero, tres dels membres del Grup d'Atletes Veterans de la Teixonera i Sant Genís dels Agudells. La raó per la qual els espero no és que em vulgui posar en forma (tot i que no m'aniria malament), sinó que vull que m'expliquin això de la Campa i de la pista d'atletisme que han construït. En aquest indret, si hom gira el cap i enfoca els ulls, es troba envoltat de pistes de rugbi, futbol, pàdel i la mítica instal·lació de tir amb arc del genial arquitecte Enric Miralles, centre de pelegrinatge d'arquitectes, actualment ja buit d'arcs, fletxes i tiradors. Per tant, una pista d'atletisme en aquest entorn té tota la lògica del món; és més, resulta estrany que abans no n'hi hagués cap. Arriben per fi els atletes i em conviden a acompanyar-los per un camí ample que va a parar a un gran espai encerclat per una tanca. Hi entrem tots quatre i l'Eugeni m'explica que aquest grup que tenen és cosa de fa anys. "Abans de les olimpíades ens trobàvem per córrer en un espai de Llars Mundet on hi havia una corda de 300 metres que marcava la distància. Després de les olimpíades i de les instal·lacions que s'hi van edificar, vam construir nosaltres mateixos un itinerari de 600 metres al perímetre d'aquests equipaments, però amb les reformes posteriors dels camps de futbol i rugbi la nostra pista va desaparèixer i ens vam quedar sense lloc on entrenar." L'Antonio continua la història mentre la ratifica: "El que ha passat en aquest barri no ha passat enlloc més, perquè aquí hi ha un bon grapat d'atletes professionals que no teníem cap espai per anar-hi a córrer. Fins que vam decidir venir a la Campa per practicar la nostra gran afició. Al principi era ple de deixalles de les obres que s'hi havien dut a terme, però el vam netejar i adaptar per poder-hi córrer amb comoditat." Mentre xerrem, caminem per la nova Campa, on s'hi han marcat les fites dels metres, i descobreixo que, encara que ja estan acostumats a fer-s'ho tot ells mateixos, parlen amb molta il·lusió de l'espai de què ara poden gaudir sense el perill que aquest cop algú els faci fora. I, així, em descriuen la nova organització de l'espai: se n'han millorat els accessos, i al

centre de les pistes el·líptiques de 200 i 300 metres s'hi han emplaçat unes màquines de fitnes i un parc urbà nou amb mobiliari nou, il·luminació nova i plantacions vegetals noves. Tots tres insisteixen que volen un espai del qual pugui gaudir la resta del veïnat, independentment de l'edat i la condició física; un lloc que esdevingui un santuari saludable d'activitat física accessible per a tothom, sense pagar quotes ni rebuts.

De 0 a 100 en menys d'un any

L'Antonio m'assegura que, mentre ell s'entrenava, va veure els de l'Ajuntament i va anar a parlar-hi, i diu que des d'aquell moment ja van passar a formar part del Grup Impulsor de la Teixonera, juntament amb altres associacions del barri. Per gestionar l'espai, s'ha creat una vocalia d'esports dins de l'Associació de Veïns de la Teixonera, que està formada per diferents entitats, entre elles, el grup dels veterans. La inversió ha estat d'uns 550.000 euros. Per una banda, hi ha la gent gran amb el seu Pla de Salut per a Sèniors, que poden trobar-hi un espai on desenvolupar-hi les seves accions. En aquest sentit, ja s'ha proposat el projecte d'activitat d'intensitat moderada "Mínim 30 minuts". Per altra banda, la mainada també en són uns dels grans usuaris potencials, ja que hi poden practicar esports diferents dels que acostumen a fer a les activitats extraescolars. De fet, el Grup d'Atletes Veterans iniciarà el projecte Decatló amb la finalitat d'apropar aquesta disciplina als nens i nenes. Finalment, les persones amb discapacitat poden practicar l'esport gràcies al programa "L'esport inclou", que vol millorar la qualitat de vida d'aquest col·lectiu mitjançant l'activitat física. I, per descomptat, la Campa resta oberta a tots els barcelonins i barcelonines amb ganes de moure's, posar-se en forma i córrer veloçment en un nou parc urbà d'11.950 metres quadrats. —

"Ara les dones sou molt més espavilades!"

Antònia Fort i Adhara López

**Veïnes de la Teixonera
i de Sant Genís dels Agudells**

REDACCIÓ —

Els vincles comunitaris amb la gent són determinants. Per això funcionen molt bé els projectes per a persones grans com "Anem!", que vol reduir la soledat i l'aïllament de les persones grans amb dificultats per sortir de casa proporcionant-los la possibilitat de recuperar la vida social i millorar, així, la seva qualitat de vida. Un altre dels projectes comunitaris que funcionen millor són els esplais per a joves. Unes i altres, les persones grans i les joves, tenen molt a explicar-se: unes ja ho han viscut tot i les altres tot just comencen a fer-ho. L'Antònia, de 106 anys, veïna de la Teixonera, i l'Adhara, de 21, veïna de Sant Genís, ens expliquen el seu passat, el present i el futur.

Antònia, què fas per estar tan bé a la teva edat?

M'agrada llegir molt, em dona vida. També m'agrada molt la música. I soc vegetariana; vaig començar quan tenia 67 anys. A més, soc una mica budista. Crec que tot el que fem ens marca i si fas mal has de pagar. No falla. Ens pensem que nosaltres tot ho fem bé i els altres, tot malament, i això no és així: tothom fa el que pot. Hauríem d'estimar-nos més i cada nit, abans de dormir, pensar què hem fet de bo al llarg del dia.

D'on ets, què has viscut?

Soc de Vilanova i la Geltrú. Quan vaig néixer encara hi havia el rei Alfons XIII! Tenia un germanet i una germaneta. Tota la vida he rebut afecte, i jo també n'he donat. Als 18 anys vaig entrar a treballar a la fàbrica Pirelli. Llavors van venir la dictadura de Primo de Rivera, la República i la guerra. Gràcies a Déu, no vaig passar la Guerra Civil a Barcelona, perquè aquesta ciutat la van ben trinxar. A Vilanova una de les bombes va caure a la fàbrica Pirelli. Jo pensava que em moria, em vaig agenollar: "Com ho faran els pares sense mi?", vaig pensar. La fam de la postguerra em va deixar delicada dels nervis. És una cosa tremenda, passar gana; no sabeu el que és.

I després?

Em vaig casar amb 27 anys, amb un italià. He tingut una filla. La veritat és que he estat de sort amb la gent. No he viatjat gaire, tampoc; ara es viu molt cap a fora. Les estones més bones que jo he passat han estat llegint i, també, cuidant uns rosers. Preciosos. Jo he gaudit molt collint roses. Dintre de la senzi-

llesa de la meua vida, anava a fer un viatge a la Vall d'Aran, cap a principis de setembre, quan no era tan car. Ara, quan estic de mal humor, recordo quan érem allà, a la Vall d'Aran. He tingut una vida amb coses bones i dolentes.

Com veus la Teixonera?

Del meu barri el que m'agrada més és que jo visc en un àtic i tinc una terrassa, encara que venen els coloms i em fan malbé totes les plantes. A la Teixonera hi vam arribar l'any 1983. Jo soc molt d'estar-me a casa. Però bé, de la meua vida n'estic contenta. Sempre he sigut una mica baixeta, vaig tenir una mica de complex... Però ara ja no.

Adhara, i tu quins vincles tens amb el barri?

Jo estic en un grup que es diu Las Periférikas i anem a l'espai de joves del barri, perquè vam veure la necessitat de tenir un col·lectiu de noies, de canviar coses i mentalitats en el tema de gènere. Encara hi ha molta cultura masculista. Fem reunions cada setmana i fem obres de teatre, actes contra la violència en el cine porno. La veritat és que mola molt, però ens queda molt per fer. Està molt bé, aquest sentiment d'agermanament.

Estàs estudiant?

Sí, estic fent les pràctiques del grau superior d'Integració Social. Si puc, m'agradaria fer la carrera de Treball Social i treballar amb adolescents amb problemes de conducta. Des de sempre m'ha agradat, però, a més, jo vaig tenir una adolescència difícil, perquè tinc TDH. He anat a moltes fundacions, he vist altres nens... Jo em vaig sentir molt sola: quan m'ho van diagnosticar no hi havia informació sobre tot això. Per això crec que puc ajudar, i tinc propostes a fer.

I com veus el futur?

M'agradaria anar a treballar a les Tres Mil Viviendas, el barri de Sevilla, o amb drogodependents. Ara estic en un moment molt guai, estic trobant el meu camí, estic més tranquil·la i vaig provant coses noves que m'agraden. Crec que ha canviat molt la vida respecte al que explica l'Antònia. Abans la dona no era considerada ni persona. Ara encara estem molt cosificades, però ja és una altra cosa. **Antònia:** És que ara les dones sou molt més espavilades! Quan jo era jove no ens mobilitzàvem. Nosaltres no fèiem res. Abans un home podia trinxar la seva dona i ho feia. Una dona, si volia deixar l'home, no podia fer res. Era aixafada pels homes i també per les mateixes dones. Ara això ja quasi no passa. Tot ha canviat cap a millor; on vas a parar. —

Petites històries del passeig i el mercat de la Vall d'Hebron

Loli i Isabel Notó al passeig de la Vall d'Hebron. Darrere d'elles i d'esquerra a dreta, el mur de la finca del Patronat Ribas, l'edifici de l'Hospital de Sant Rafael, la residència de la Vall d'Hebron i l'Hospital Maternoinfantil, que va ser inaugurat el 1967. Autor: José M. Notó. Data: 1965. Cedent: Isabel Notó Igual. Arxiu: Fons Isabel Notó.

Sant Genís dels Agudells i la Teixonera són dos barris molt propers, tallats per l'abrupta frontera de la ronda de Dalt. No obstant això, comparteixen eixos i espais imprescindibles per al barri, com ara el passeig i el mercat de la Vall d'Hebron, que aquest 2019 justament compleix 50 anys de servei a aquests dos barris. El projecte de memòria col·laborativa del Pla de Barris de Sant Genís dels Agudells i la Teixonera permet al veïnat recordar i posar en valor aquests dos espais compartits pels dos barris:

El passeig

Isabel Notó Igual, veïna de la Teixonera i escriptora del barri:

"Seguramente era domingo, y veníamos de comprar el *tortell* típico de postre, con mi hermano Jose María, que es el que haría la foto. En esa época, se había ensanchado el puente y ya podían circular el autobús y un coche, en ambas direcciones. El autobús que recorría el paseo del Valle de Hebrón hasta la plaza de Ibiza era el llamado 'empresa Casas', nadie decía el número. Referentes en el paseo eran el bar Plaza; justo a su lado, una lechería; las bodegas Montferry, y el bar La Parra, muy conocido por sus grandes olivas."

La denominació *Vall d'Hebron*, que avui abraça una àmplia zona del nord de Barcelona enclavada entre Collserola i els primers turons del Pla de Barcelona, prové de la seva semblança orogràfica amb els paratges homònims d'Hebron, en territori palestí. Quan els primers ermitans que s'instal·laren a la muntanya barcelonina hi arribaren, ja se la coneixia així, i també s'utilitzà la mateixa denominació quan s'hi construí el prominent monestir de Sant Jeroni de la Vall d'Hebron, que dominà el paisatge entre el 1390 i el 1870.

El passeig de la Vall d'Hebron, que avui uneix la plaça d'Alfonso Comín amb la de Karl Marx, fou batejat amb el nom actual l'any 1927 en record de l'antic monestir, del qual queden dempeus molt pocs vestigis. La via ja existia en aquell temps, i era un llarg tram de l'antiga carretera de Cornellà de Llobregat a Fogars de Tordera, inaugurada el 1881. Durant dècades, va ser un dels accessos principals, entre camps i vinyes, als barris del nord de Barcelona.

Quan va arribar la dècada de 1950, als seus marges va començar a construir-s'hi una de les principals àrees sanitàries de la ciutat.

Des del 1992, la poca vida veïnal del passeig ha estat marcada pel funcionament de la ronda de Dalt.

El mercat

Ramon Marsol, exparadista del mercat:

"Els primers deu anys vam treballar molt. És difícil d'entendre, per la distància que hi havia amb el públic. La gent venia al mercat a veure'l, es molestava a fer una bona caminada per arribar fins aquí. Totes aquestes barrinades no havien tingut mai cap mercat. Recordo l'anècdota d'una clienta jove, la senyora Domènech, en un dia de molta venda, que des que va demanar la tanda fins que la vaig poder despatxar van passar més de dues hores. Li vam canviar el nom pel de senyora Rècord: va batre un rècord de constància perquè la poguéssim despatxar." Construit en terra de ningú i inaugurat l'any 1969, el nou mercat va constituir un punt de trobada important entre veïns i veïnes de Montbau, Sant Genís, la Teixonera, Penitents, el Coll i Vallcarca. En els seus moments àlgids, quan encara no dominaven el panorama barceloní els supermercats ni les grans superfícies, s'hi van arribar a obrir diàriament fins a 120 parades, que oferien tota mena de productes d'alimentació.

Les obres olímpiques, però, van marcar un punt d'inflexió en la vitalitat comercial del mercat, especialment amb la construcció de la ronda de Dalt, que va suposar el tancament de moltes de les parades que hi funcionaven.

L'any 2009 es va dur a terme una primera reforma del recinte i el 2019, coincidint amb el 50è aniversari, se n'ha completat una nova remodelació, que inclou una estructura metàl·lica a tot el perímetre, ascensors i muntacàrregues nous, un pàrquing, un hort a la teulada —de 1.400 metres quadrats— i un supermercat situat a la planta inferior amb 15 parades.

Amb la remodelació, el mercat passarà a anomenar-se Mercat de la Vall d'Hebron-Teixonera, en reconeixement al barri que l'acull. —